

Praxis 2023

Verpleegkundig Specialist Geestelijke Gezondheidszorg

**DE VERPLEEGKUNDIG SPECIALIST GGZ,
AUTONOOM IN VERANDERENDE OMGEVING**

Diana Polhuis en Jolanda Stobbe

**DIANA POLHUIS EN
JOLANDA STOBBE**

*Verpleegkundig specialisten ggz
Hoofdopleiders GGZ-VS*

De verpleegkundig specialist ggz, autonoom in een veranderende omgeving

ACTUEEL

Het is u vast niet ontgaan. Er is een nieuwe lichter afgestudeerde verpleegkundig specialisten ggz beschikbaar gekomen voor de ggz, de vs20. Zij staan aan het begin van een mooie carrière als autonoom specialist en zullen zich na de eerste onzekerheden comfortabel voelen in deze functie. Ze krijgen ze te maken met een veranderend werkveld waarin personeelstekorten en productiedruk kunnen zorgen voor *'rennen, springen, vliegen, duiken, vallen, opstaan en weer doorgaan'* (Opzij - Herman van Veen). Het wordt een uitdaging om niet in de rol te vallen van vooral brandjes blussen. Vanzelfsprekend is de vs ggz regiebehandelaar. Daar zijn ze voor opgeleid. vs ggz richten zich primair op het behandelen van de complexe gevolgen van psychiatrische aandoeningen bij hun cliënten en diens naasten, en de

betekenis daarvan in hun leven. De zorg en behandeling zijn hoogcomplex, vs ggz zijn tenslotte specialist. Het Zorginstituut Nederland definieert hoogcomplex zorg als 'Zeer complexe behandeling met een lage mate van voorspelbaarheid van de benodigde kwantitatieve en kwalitatieve inzet en van het beloop, en waarbij interventies continu worden bijgesteld op grond van nadere diagnostiek en observatie, en grote gezondheidsrisico's in het geding zijn' (2015, p39)¹.

We zijn autonoom maar niet solistisch. We werken op alle niveaus intensief samen met verschillende disciplines, specialisten maar vooral samen met de cliënt en diens naasten. Vanuit dat perspectief geven we richting en uitvoering aan de behandeling en innoveren we de ggz. We evalueren, onderzoeken en geven gevraagd en ongevraagd advies. Dit staat regelmatig onderdruk. We voelen allemaal het appel op collegialiteit om bij personeelstekort de gaten te vullen en de klus te klaren. Dat dit, zeker op langere termijn, tot minder effectieve zorg en behandeling kan leiden voelt niet juist. Het doet de client tekort, de organisatie tekort, en ons beroep tekort. Een autonoom specialist moet de ruimte nemen en krijgen om, buiten de waan en hectiek van alledag, kritisch te blijven op goede zorg en behandeling. Dat kost op de korte termijn tijd en reflectie. Op langere termijn levert het creativiteit, zorg op maat, kwaliteit van leven, werkplezier en behoud van personeel. Het levert de ggz minder personeelstekort, voorbeelden van carrièreperspectief voor hbo-verpleeg-

kundigen, onderbouwde zorginnovatie en inspiratie voor noodzakelijk wetenschappelijk onderzoek. Zo kunnen we de zorg die onder druk staat transformeren. Productiedruk verandert. Van een massaproductiebedrijf waar de toegankelijkheid onder druk staat, naar een bedrijf gericht op waardegedreven 'stuksproductie' waar maatwerk en uniciteit centraal staan. Zo een bedrijf helpt mensen weer daadwerkelijk grip te krijgen op hun eigen leven. Daar willen vs ggz werken.

Ja, de omgeving verandert. Er is sprake van personeelstekorten en productiedruk. Een nieuwe inspirerende vibe kan helpen en zorgen voor '*lopen, broeden, denken, smeden, lachen, stoppen en weer doorgaan*'.

Maart 2023

¹ Naar *nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren*. (2015). Zorginstituut Nederland: Den Haag